Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

34 028 Verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven

Nr. 8 VERSLAG OVER HET VERZOEKSCHRIFT[1] VAN DE ERVEN K.H. TE B.[2] BETREFFENDE TOEPASSING VAN DE BEDRIJFSOPVOLGINGS-REGELING VOLGENS DE SUCCESSIEWET 1956

Vastgesteld 29 januari 2015

Klacht

Verzoeker vraagt namens zijn cliënten, de erven van een agrarische onderneming, alsnog om toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling voor de Successiewet 1956 en om vernietiging van de opgelegde aanslagen successierecht.

Naar aanleiding van deze klacht heeft de Staatssecretaris van Financiën inlichtingen verstrekt aan de commissie.

Feiten

Als gevolg van het overlijden van de vader in maart 2002 erven zijn echtgenote en drie zoons een agrarische onderneming die bestaat uit een akkerbouwbedrijf, een tuinbouwbedrijf en een melkveehouderij. Vlak voor het overlijden is de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet 1956 aangepast: erfgenamen zijn voortaan geen successierecht over geërfd ondernemingsvermogen verschuldigd wanneer zij de onderneming ten minste 5 jaar voortzetten na het overlijden van de erflater (cf. artikel 35b/c). Wanneer begin 2003 de voorlopige aanslag successierecht op de deurmat valt,
wordt er namens de erfgenamen uitstel van betaling gevraagd omdat zij voornemens zijn een beroep op de nieuwe bedrijfsopvolgingsregeling te doen. De Belastingdienst antwoordt daarop dat overlijdensgevallen na 1-1-2002 waarin ondernemingsvermogen is begrepen dienen te worden aangehouden omdat er nog overleg gaande is met de landbouworganisaties over de invulling van de regeling en het standpunt van de Staatssecretaris nog niet bekend is. Vlak voordat de termijn voor het opleggen van

[1] Dit adres en de stukken welke de commissie bij haar onderzoek ten dienste hebben gestaan, liggen op het commissiesecretariaat Verzoekschriften, Lange Poten 4, Den Haag, ter inzage van de leden.

[2] Naam en adres van verzoeker zijn de commissie bekend.

kst-34028-8
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

de definitieve aanslagen in het najaar van 2005 teneinde loopt, ontvangen de 3 zoons de definitieve aanslagen. Daarbij blijkt geen rekening te zijn gehouden met faciliteiten aangaande bedrijfsopvolging, omdat er volgens de Belastingdienst mogelijk sprake zou zijn van ruzie binnen de familie hetgeen een beroep op de bedrijfsopvolgingsregeling zou verhinderen. Ook zou de adviseur van de erfgenamen hebben ingestemd met het opleggen van de aanslagen. Begin 2006 doen de erfgenamen opnieuw een beroep op de bedrijfsopvolgingsregeling en wordt er bezwaar aangetekend tegen de opgelegde aanslagen. Dit bezwaar wordt echter niet ontvankelijk verklaard wegens termijnoverschrijding. Ook het herhaalde beroep op de bedrijfsopvolgingsregeling wordt door de Belastingdienst afgewezen. In verdere procedures, zoals een interne klachtprocedure bij de Belastingdienst, een gang naar de Nationale ombudsman en een zaak bij de Hoge Raad, worden de erven in het ongelijk gesteld.

Overwegingen

In zijn reactie noemt de Staatssecretaris nogmaals de redenen voor de vertraging van de vaststelling van de aanslagen: aan de Belastingdienst was nog niet duidelijk gemaakt door wie de landbouwondernemingen zouden worden voortgezet; zelf wachtte de dienst op nadere aanwijzigingen over de manier waarop de verzoeken om vrijstelling moesten worden ingediend; er was nog overleg gaande met de landbouworganisaties over de manier van vaststelling van de voortzettingswaarde bij de bedrijfsopvolging. Voorts verwijst de Staatssecretaris naar het beleidsbesluit van 16 maart 2004 over toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling, waarin is opgenomen dat een verzoek kan worden ingediend uiterlijk tot het moment waarop de aanslag onherroepelijk vaststaat. Bij een te laat ingediend verzoek wordt toepassing van ambtshalve vermindering van de aanslagen expliciet uitgeloten De erfgenamen hadden vanaf het moment van publicatie van het beleidsbesluit een formeel verzoek om toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling moeten indienen. Als de erfgenamen begin januari 2006 opnieuw een beroep doen op de bedrijfsopvolgingsregeling, nadat de aanslagen recht op successie in november 2005 zijn opgelegd, stelt de Belastingdienst zich op het standpunt dat niet, dan wel niet tijdig, bezwaar is gemaakt tegen de aanslagen waarin het beroep op de bedrijfsopvolgingsregeling niet werd gehonoreerd. De Hoge Raad heeft in december 2013 geoordeeld dat redelijkerwijs niet kon worden aangenomen dat het beroep van de erfgenamen op de bedrijfsopvolgingsregeling, begin 2006, als een bezwaarschrift moest worden aangemerkt. Tot slot wijst de Staatssecretaris op een onderzoek van de Nationale ombudsman uit 2010, waaruit blijkt dat in deze zaak niet is komen vast te staan dat de Belastingdienst heeft toegezegd dat de faciliteiten zouden worden toegepast.

Oordeel van de commissie[3]

De commissie komt na weging van de gewisselde argumenten tot het oordeel dat de erfgenamen van het landbouwbedrijf te lang gewacht hebben met het indienen van een formeel verzoek tot toepassing van de bedrijfsopvolgingsregeling volgens de Successiewet 1956. Hoewel in het begin de onduidelijkheid over de invulling van de nieuwe regelgeving hieraan mede debet kan zijn geweest, is het uitblijven van een formeel verzoek na publicatie van het beleidsbesluit van 16 maart 2004 een

---

[3] De commissie bestaat uit de leden: Neppérus (voorzitter) (VVD), Jacobi (PvdA), Van Raak (SP), Schouw (D66), Helder (PVV), Bruins Slot (CDA), Klein (Klein), Dik-Faber (CU), Van der Linde (VVD) en de plaatsvervangend leden Van Oosten (VVD), Van Nispen (SP), Berndsen-Jansen (D66) en Krol (50PLUS).

verantwoordelijkheid die bij de erfgenamen of hun adviseur berust. Pas anderhalf jaar later werden de definitieve aanslagen opgelegd. Op grond van het beleidsbesluit is ambtshalve vermindering van de aanslagen, nadat deze onherroepelijk zijn, niet mogelijk.
De commissie is van oordeel dat het standpunt van de Staatssecretaris kan worden gevolgd.

Voorstel aan de Kamer

Er is geen aanleiding om de Kamer een voorstel te doen.

De voorzitter van de commissie,
Neppérus

De griffier van de commissie,
Roovers